

آلترناتیو، «ما» هستیم!

راهکاری حداقلی جهت پایه‌ریزی حکومت موقت

پیشگفتار

این طرح راهکاری حداقلی را جهت پایه‌ریزی حکومت موقت بدون نیاز به اعتماد به اشخاص و گروه‌های سیاسی ارائه می‌کند. این طرح سعی دارد با ایجاد فرصتی برای گفتگوهای استوار بر آزادی و برابری در فضایی به دور از فساد و بازی‌های سیاسی، زمینه را برای بنای حکومتی سنجیده و مانا ممکن سازد.

بنیادها

۱. مجلس شهروندی پس از سقوط نظام جمهوری اسلامی تشکیل شده و وظیفه‌ی برپایی و راهبرد حکومت موقت را بر عهده دارد. این مجلس متشکل از هزار نفر از شهروندان است که به گونه‌ای تصادفی از بین مردم گزینش شده‌اند (**پیوست ۱**). مجلس موظف است با ارائه‌ی تمامی امکانات لازم، امکان حضور را برای تمامی افراد با هر شرایط مکانی، مالی و جسمی فراهم سازد.

۲. هر چهار ماه تمام اعضای مجلس شهروندی به طور کامل تغییر می‌یابند. به این شکل که هر دو ماه، نیمی از مجلس با شهروندانی دیگر که به صورت تصادفی گزینش شده‌اند جایگزین می‌شود. (**پیوست ۲**)

۳. مجلس شهروندی پایبند به فراهم ساختن فضایی استوار بر برابری و آزادی برای گفتگو و تبادل ایده جهت بنای حکومتی نو است. این مجلس همچنین پایبند به فراهم ساختن شرایطی در راستای اطمینان از شنیده شدن صدای تمامی اقوام و اقلیت‌ها است.

۴. مجلس شهروندی اگرچه در تصمیم‌گیری‌ها کاملاً آزاد است اما پایبند خواهد بود که تنها پس از مشورت گرفتن از شوراهای تخصصی در هر زمینه، تصمیمات خود را نهایی سازد. گزینش، گماشتن و برکناری اعضای شوراهای نامبرده نیز در اختیار مجلس شهروندی است.

۵. اعضای مجلس شهروندی پایبند خواهند بود که منافع تمام مردم ایران را در تصمیمات خود در نظر گرفته و از تصمیم‌گیری در جهت کسب منافع شخصی خودداری نمایند.

۶. شهروندان در هر دور از مجلس موظف به بازرسی از تصمیمات اعضای قبلی مجلس خواهند بود و در صورت عدم پایبندی به هر یک از موارد یادشده، موظف به ارائه مدارک به نهادهای قضایی خواهند بود.

۷. همه‌پرسی جهت انتخاب شکل و محتوای حکومت نو، پس از دو سال، با نظارت مجلس شهروندی و نهادهای مستقل بین‌المللی برگزار خواهد شد.

۸. به غیر از موارد ذکر شده، تا زمان تشکیل حکومت دائمی، تمامی اختیارات نهادهای قوای مقننه، مجریه و قضاییه، شامل تمامی نهادهای سیاسی، نظامی و اطلاعاتی، همواره در اختیار مجلس شهروندی خواهد بود. اگرچه مجلس شهروندی اختیار واگذاری مشروط و محدود این وظایف به دیگران را دارد.

۹. هرگونه تغییر در بنیادها و یا پیوست‌های این طرح، تنها با پذیرش آن تغییرات توسط اکثریت مردم از طریق برگزاری یک همه‌پرسی (که با نظارت مجلس شهروندی و نهادهای مستقل بین‌المللی برگزار می‌شود) ممکن خواهد بود.

پرسش و پاسخ

آیا اعضای «مجلس شهروندی» صلاحیت تصمیم‌گیری‌های کلان کشور را دارند؟

در اینجا واژه‌ی صلاحیت دارای دو جنبه می‌باشد. یکی جنبه‌ی توانایی یا تخصص فرد در موضوع تصمیم‌گیری است. جنبه‌ی دیگر جنبه‌ی صلاحیت نظر دادن از طرف عموم مردم است.

در جنبه‌ی توانایی و تخصص فردی، این طرح با الزام مجلس شهروندی به گرفتن مشورت از شوراهای تخصصی سعی در رفع این کمبود دارد.

جنبه‌ی «صلاحیت نظر دادن از طرف عموم» را می‌توان اینطور دید؛ با انتخاب هزار نفر از شهروندان به صورت کاملاً تصادفی، نمونه‌ای آماری از جمعیت ایران در این مجلس جمع می‌شوند. بنابراین از نظر علم آمار به احتمال بسیار زیاد تصمیمات آنها به تصمیماتی که عموم مردم به آن رای خواهند داد نزدیک خواهد بود.

چرا «انتخاب با قرعه»؟

«انتخاب با قرعه» یک روش شناخته شده و قدیمی است که در سال‌های اخیر نیز در نقاط مختلف دنیا در امر حاکمیت مورد توجه قرار گرفته است. اما آنچه به این روش برتری بخشیده این است که این تنها روشی است که موارد زیر (که همگی در شرایط فعلی مهم هستند) را فراهم می‌کند:

- **عدم نیاز به اعتماد به اشخاص و احزاب سیاسی:** در شرایطی که عموم مردم به تمام احزاب و شخصیت‌های سیاسی بدبین هستند، داشتن ساختاری که نیاز به این اعتماد ندارد ضروری است. این طرح با انتخاب مستقیم شهروندان و همچنین قابلیت سنجش صحت انتخاب تصادفی شهروندان احتیاج به اعتماد را به صفر می‌رساند.

- **عدم نیاز به احزاب سیاسی:** با توجه به سرکوب در داخل و خرابکاری در خارج توسط نظام، تقریباً حزب سیاسی شناخته شده‌ای وجود ندارد. این طرح نیاز به احزاب سیاسی ندارد، بلکه حتی می‌تواند فرصتی را برای برپایی و شناخته شدن احزاب سیاسی توسط مردم فراهم کند.

- **جلوگیری از فساد:** با توجه اینکه فساد گسترده در جمهوری اسلامی ریشه دوانده و متأسفانه زمینه را برای حکومت‌های آتی نیز آلوده ساخته، می‌بایست ساختاری را ارائه کرد که تا حد امکان از فساد جلوگیری کند. این طرح با استفاده از شهروندان عادی در دوره‌های محدود و کوتاه، سعی در به حداقل رساندن احتمال فساد دارد. به طور کلی نیز روش «انتخاب با قرعه» یکی از موثرترین روش‌ها در جلوگیری از فساد است.

- **عدم نیاز به زیرساخت و یا آماده‌سازی طولانی:** با توجه به شرایط ویژه‌ی فعلی و به منظور جلوگیری از

هرج و مرج و ایجاد فضای مناسب برای گفتگو در کوتاه‌ترین زمان ممکن، نمی‌توان طرح‌هایی که نیاز به

زیرساخت یا مراحل طولانی آماده‌سازی دارند را انتخاب کرد. این طرح تقریباً پیش نیازی ندارد.

- **نماینده‌ی صحیح از اقشار و اقوام مختلف جامعه:** آلترناتیوهای موجود برای دوره‌ی حکومت موقت در

نماینده‌ی کردن تمام اقشار و اقوام مشکل خواهند داشت، چرا که عموماً مبتنی بر احزاب یا شخصیت‌هایی

خواهد بود که از اقشار و اقوام مشخصی هستند و همکاری و یکپارچگی این احزاب و شخصیت‌ها در طول

سال‌ها مرتباً به شکست انجامیده است. این طرح با گزینش تصادفی از بین مردم، به تمام اقشار و اقوام

فرصت مشارکت در هدایت کشور در این دوره‌ی کوتاه اما تاثیرگذار می‌دهد.

چرا عدد هزار نفر برای تعداد اعضا در نظر گرفته شده است؟

این عدد به اندازه‌ای بزرگ در نظر گرفته شده که بتوان با احتمال زیادی مطمئن بود که اقشار و اقوام مختلف

ایران در این مجلس نمایندگی می‌شوند. اما در عین حال به اندازه‌ای بزرگ نباشد که امکان گفتگو و شرکت در

جلسات حضوری را غیرممکن سازد.

چه کسی این طرح را اجرا خواهد کرد؟ چه چیز تضمین کننده‌ی اجرای این طرح است؟

مردم ایران با مطالبه‌ی اجرای این طرح و پیگیری آن می‌توانند مطمئن شوند که این طرح به اجرا درآمده.

همچنین با توجه به قابلیت صحت‌سنجی عمومی آن، مردم می‌توانند از صحت تشکیل آن اطمینان حاصل

پیدا کرده و در صورت مغایرت به آنها اعتراض کرده و خواهان تصحیح شوند.

در عمل اما در هنگام سقوط نظام جمهوری اسلامی، احتمالاً نهادهای نظامی قدرت را در اختیار بگیرند، از این

جهت احتمالاً اقدامات جهت تشکیل این مجلس توسط این نهادها سازماندهی شود.

چرا طرح شامل جزئیات اجرایی نیست؟

هدف از این طرح ارائه‌ی حداقل لازم برای اطمینان از برپایی و حرکت صحیح حکومت موقت است. مابقی

تصمیمات در اختیار مجلس شهروندی و منتصبان ایشان است.

(پیوست ۱) طریقه‌ی انتخاب تصادفی

به منظور عدم نیاز به اعتماد به نهاد یا سازمانی جهت انتخاب تصادفی شهروندان، در زیر فرمولی برای انتخاب تصادفی تعدادی از شهروندان ارائه می‌شود. این فرمول به گونه‌ای طراحی شده که امکان سنجش صحت آن توسط عموم ممکن است.

۱. سازمان ثبت احوال موظف است یک روز قبل از «روز قرعه‌کشی» لیستی از تمامی کدهای ملی معتبر (۱) منتشر نماید.

۲. اعدادی از ارزش سهام شاخص‌های معتبر در بازارهای بورس جهانی استخراج می‌شود. برای این کار، در «روز قرعه‌کشی» (۲)، عدد پایان روز شاخص‌های معتبر جهانی به ترتیبی که ذکر شده در کنار هم قرار می‌گیرند تا یک رشته‌ی متنی (با کدگذاری ASCII) را بسازند (۳). این رشته «مقدار بذر» نامیده می‌شود. (برای این مثال از اعداد مربوط به روز اول مهر ۱۴۰۱ استفاده شده است)

NIKKEI 225 Index	27153.83
DAX	12284.19
CAC 40 Index	5783.41
FTSE MIB Index	21066.55
Shanghai Composite Index	3088.37
BSE Sensex	58098.92
IBEX 35 Index	7583.50

مقدار بذر = 27153.8312284.195783.4121066.553088.3758098.927583.50

۳. «مقدار بذر» در فرآیند درهم‌سازی (۴) با الگوریتم SHA-256، به رشته‌ی عددی بزرگی تبدیل خواهد شد. در این فرآیند ما «مقدار درهم‌سازی شده» را به دست می‌آوریم.

۴. تعداد ۳۲ بیت از انتهای (بخشی که ارزش عددی کوچکتری دارد) «مقدار درهم‌سازی شده» انتخاب می‌شود. این عدد، «عدد تصادفی» خواهد بود.

۵. «عدد تصادفی» بر بزرگترین عدد «کد ملی» تقسیم می‌گردد. باقیمانده، عددی در بازه‌ی کدهای ملی صادر شده برای شهروندان ایرانی است. اگر این عدد یک «کد ملی» معتبر نبود، این عدد نادیده گرفته می‌شود. (در تمامی محاسبات، عدد انتهایی کدملی (یعنی رقم کنترل) در محاسبات در نظر گرفته نخواهد شد)

۶. این عملیات مجدداً از مرحله‌ی شماره‌ی ۳ انجام می‌گردد، با این تفاوت که این بار «مقدار بذر» برابر با آخرین «مقدار درهم‌سازی شده» تولید شده خواهد بود. این مقدار بدون تبدیل و به شکل «Binary» در فرآیند درهم‌سازی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۷. مراحل ۳ تا ۶ تا زمانی که تعداد مورد نیاز از «کدملی معتبر» تولید شود تکرار می‌شوند.

۸. در موارد خاصی شهروندان از شرکت در مجلس معاف شده و افرادی دیگر (دوباره با طی مراحل ۳ تا ۶) جایگزین آنها خواهند شد. این موارد شامل:

- بیماری جسمی یا روانی‌ای که امکان شرکت در جلسات و گفتگوها را ناممکن سازد
- عدم حضور فرد انتخاب شده در ایران و عدم تمایل او برای حضور در کشور
- فرد انتخاب شده در زندان در حال گذراندن دوره محکومیت باشد (به استثنا محکومان سیاسی)

۸. نهادهای رسمی و همچنین نهادهای مستقل و یا اشخاص، کدهای ملی تولید شده و کدهای ملی معتبر انتخاب شده را به صورت عمومی منتشر می‌کنند.

(۱) در موارد زیر کد ملی نامعتبر تلقی می‌شود:

- در روز قرعه‌کشی سن صاحب کد ملی از سن قانونی (۱۸ سال) کمتر باشد
- صاحب کد ملی در قید حیات نباشد
- کد ملی در روز قرعه‌کشی یا پس از آن صادر شده باشد

(۲) «روز قرعه‌کشی»، طبق فرمول زیر محاسبه می‌شود.

۱. ابتدا «روز مرجع» یکی از موارد زیر در نظر گرفته می‌شود:

- قرعه‌کشی اولیه: سه روز پس از روزی که صدا و سیما می‌ایران خبر سقوط نظام جمهوری اسلامی را به صورت عمومی منتشر کند

- قرعه‌کشی‌های بعدی: ۱۸ روز مانده به شروع به کار افراد جدید در مجلس شهروندی

۲. «روز قرعه‌کشی» همان «روز مرجع» و یا اولین روز پس از «روز مرجع» است که در آن تمامی بازارهای جهانی مرتبط با شاخص‌های نام‌برده شده باز باشند

(۳) این اعداد بر اساس هزاران هزار تراکنش در بازارهای بورس جهانی ساخته می‌شوند. هیچکس، حتی دولت‌ها و سازمان‌های بزرگ، توانایی تحریف این اعداد را نخواهند داشت. بعلاوه، با توجه به بهره‌گیری از الگوریتم درهم‌سازی رمزنگاری شده، حتی در صورت دستکاری چندین رقم از این رشته، همچنان امکان انتخاب فرد یا افراد مشخص ممکن نیست.

(۴) درهم‌سازی: این روش اثبات شده‌ی ریاضی اجازه خواهد داد تا به گونه‌ای امن با انجام عملیات ریاضی پیچیده بر روی اطلاعات اولیه، عددی را به دست آوریم که اگرچه تحت تاثیر اطلاعات اولیه است اما با آن متفاوت است. الگوریتم انتخاب شده (SHA-2) خاصیت بهمنی داشته و توزیعی یک‌نواخت خواهد داشت. این ویژگی‌ها آن را برای تولید یک سری از اعداد تصادفی از طریق یک ورودی بذر مناسب ایده‌آل می‌کند.

(پیوست ۲) روش جایگزینی در دوره‌ی اول

در دوره‌ی اول مجلس شهروندی، پس از گذشت دو ماه، نیمه‌ای که در مجلس جایگزین می‌شوند، نیمه‌ای هستند که در ابتدای لیست انتخاب‌شدگان در قرعه‌کشی قرار داشته‌اند. به عبارتی دیگر، این افراد به جای چهار ماه، تنها به مدت دو ماه عضو مجلس خواهند بود.

تهیه‌کنندگان

ما نویسندگان و تهیه‌کنندگان این طرح موارد زیر اعلام می‌کنیم:

- جهت حفظ بی‌طرفی و عدم تاثیرگذاری بر تفکر عمومی هیچگاه هویت خویش را فاش نخواهیم کرد. پیشاپیش هر ادعای تالیف و یا هر گونه همکاری در تهیه این طرح را، فارغ از ارائه‌ی هرگونه مدرک، رد کرده و فرد مدعی را فردی سودجو و فریب‌کار می‌دانیم.

- ما خود را پایبند به عدم انتشار نسخه‌ای دیگر از این سند می‌کنیم. این سند تنها یک نسخه دارد و مفاد آن غیرقابل تغییر است. ما معتقد هستیم اصلاح طرح پس از شروع به کار «مجلس شهروندی» و با نظر مردم بهترین راه برای جلوگیری از ایجاد تغییرات توسط سودجویان است. همچنین پیشاپیش انتشار هر نسخه‌ی دیگر از این سند در هر کجا را تکذیب کرده و آنرا نسخه‌ای جعلی می‌دانیم.

سوم مهر ماه هزار و چهارصد و یک